

Список використаних джерел:

1. Анатомія міста: Київ. Урбаністичні студії / за ред. С. Шліпченко, А. Макаренко, В. Осьмак та ін. Київ : Смолоскип, 2012. 195 с.
2. Гундорова Т. Кітч і Література. Травестії. Київ : Факт, 2008. 284 с.
3. Юрчук О. О. Міфологізація радянського минулого в українському сучасному повсякденні (за романом «Депеш Мод» С. Жадана). *Актуальні проблеми слов'янської філології. Серія : Лінгвістика і літературознавство : міжвуз. зб. наук. ст.* – XXVI (Ч. 2), відп. ред. В. А. Зарва. Бердянськ : БДПУ, 2012. С. 201–209.
4. Дзюба І. М. Чорний романтик Сергій Жадан. Київ : Либідь, 2017, 112 с.
5. Літературно-естетична орієнтація України: погляд Сергія Жадана. URL: <https://www.ukrplib.com.ua/tvory/printit.php?tid=7114> (дата звернення: 15.10.2023).
6. Родик К. Путівник «Жадан». URL: <http://zhadan.info/putivnyk-zhadan/> (дата звернення: 15.10.2023)/
7. Гундорова Т. І. Транзитна культура. Симптоми постколоніальної травми: статті та есеї. Київ : Грані-Т, 2013. 548 с.
8. Магіяш Б. В. Його приватна територія. URL: <https://krytyka.com/ua/articles/yoho-pryvatna-terytoriya> (дата звернення: 15.10.2023).

DOI <https://doi.org/10.36059/978-966-397-340-1-37>

Тоненчук Т. В.,

кандидат філологічних наук,

*доцент кафедри іноземних мов для природничих факультетів
Чернівецького національного університету імені Юрія Федьковича*

НАВЧАННЯ МЕДІАГРАМОТНОСТІ СТУДЕНТІВ ІТ-СПЕЦІАЛЬНОСТЕЙ НА ЗАНЯТТЯХ З АНГЛІЙСЬКОЇ МОВИ

Висока актуальність впровадження підходів медіаосвіти та медіаграмотності у навчання студентів англійської мови зумовлена тим, що мас-медіа сьогодні відіграють надзвичайно важливу роль у функціонуванні сучасного суспільства, а більша частина ЗМІ світового значення виходить саме англійською мовою або має англійськомовні версії веб-ресурсів. Тема інфомедійної грамотності набула особливої важливості зараз, у час інформаційно-психологічних

викликів для українців, у першу чергу молоді. Майбутні ІТ-спеціалісти не тільки мають доступ до медіа-джерел на іноземній мові, але й часто беруть участь у створенні медіа-ресурсів та поширенні медіа повідомлень. Від навичок критичного аналізу медіа-матеріалів напряду залежить не тільки розвиток медіаграмотності студентів, а також їх здатність критично мислити і реагувати на професійні і соціальні виклики сьогодення. Варто зазначити, що *Концепція впровадження медіаосвіти та медіаграмотності в Україні* [3], схвалена 21 квітня Президією Національної академії педагогічних наук, визначає серед пріоритетних напрямів розвитку ефективної системи медіаосвіти в Україні уведення елементів медіаграмотності до навчальних програм циклу професійно орієнтованої гуманітарної підготовки різних спеціальностей у відповідних їм обсягах (як предметна професійна медіаосвіта).

Використання медійного матеріалу в освітньому процесі – проблема не нова, вона досліджувалася як зарубіжними, так і українськими вченими, які намагалися інтерпретувати загальнодидактичні принципи для вирішення власних педагогічних і методичних завдань. Так, Б. Дункан, Джон Калкін, Н. Постман, Н. Хомський обґрунтували теоритичні засади медіаосвіти, а Дж. Гриперуд, Д. Букінґем, Д. Шретер, Дж. Сефтон-Грін та інші розглядали різні підходи її використання. Приклади інтеграції медіаосвіти в уроки англійської мови та літератури запропонували Сінді Шейбе та Фейз Рогоу [6]. Українські вчені Р. Бужиков, О. Ільченко, Е. Яценко, А. Онкович, І. Сахневич [1; 2; 4; 5] досліджували можливість медіаосвітнього підходу до осучаснення навчального процесу, у тому числі й викладання іноземних мов у ВНЗ.

Серед шляхів інтеграції інфомедійної грамотності у викладання англійської мови для здобувачів вищої освіти ІТ-спеціальностей пропонуємо:

- уводити завдання, що сприяють розвитку критичного аналізу медіаконтенту, у плани занять із англійської мови;
- розширити застосування медіа-ресурсів та онлайн медіа-інструментів для викладання англійської мови в межах фахової тематики;
- включати окремі теми, що міститимуть не тільки аналіз і обговорення самих понять і викликів пов'язаних із медіа, але й навчатимуть етиці створення медіа контенту, до існуючих у програмі дисциплін «Іноземна (англійська) мова за професійним спрямуванням», «Професійна іноземна мова», «English for IT» та ін.;

– використовувати матеріали курсів на освітніх платформах, наприклад, курс «English for Media Literacy» на платформі Coursera [7], та інші навчальні онлайн ресурси.

Застосування засобів медіаосвіти на рівні користувача, рівні аналітика та рівні творчості (створення власного медіаконтенту) у роботі із групами студентів спеціальностей «Інженерія програмного забезпечення», «Комп'ютерна інженерія» та «Комп'ютерні науки» Чернівецького національного університету імені Юрія Федьковича (аналіз проведено на основі результатів опитування 6 груп / 124 студентів) доводить навчальну, пізнавальну та мотиваційну цінність цього підходу. Перш ніж підійти до розробки методичних основ викладання медіаграмотності, було чітко визначено цілі, які вирішують ці завдання у межах формування загальних і професійних компетентностей та формування особистості майбутнього ІТ-фахівця. та можливих маніпуляцій під час створення онлайн контенту, поняття авторського права та плагіату. Аналіз медіа-повідомлень і створення медіа-контенту сприяли розвитку критичного мислення та комунікативних навичок студентів. Для оцінки вірогідності медіа повідомлень та виявлення маніпулятивних технологій під час аналізу відео новин та статей на онлайн ресурсах використовувався CRAAP тест (Currency, Relevance, Authority, Accuracy, and Purpose). Щоб повідомлення пройшло тест, на всі запитання необхідно відповісти «так»:

– Currency: Is the information on the website well-maintained and up to date? Does the site tell you when it was last updated?

– Relevance: Is the information relevant to your topic?

– Authority: Are the author's qualifications clearly stated? Is the author qualified to write on the topic?

– Accuracy: Is the information well-researched and supported by evidence? Is the content valid, without errors of fact, interpretation, or judgment? Is the information cited correctly?

– Purpose: Are the points of view presented objectively and in a clear and balanced manner?

Інтерактивні методи навчання: мозковий штурм, дискусія, аналіз медіаповідомлень, робота у командах для створення власних відеороликів (про переваги спеціальності, яку отримують студенти, поради майбутнім абітурієнтам) – відзначалися усіма студентами під час проведеного опитування як такі, що сприяють мотивації до вивчення предмету і значно підвищують формування комунікативних навичок.

Важливість інтеграції інструментів медіаграмотності у процес викладання іноземної мови у ЗВО беззаперечна, а вдосконалення принципів роботи з медіаконтентом на заняттях з англійської мови має

практичну цінність для розвитку soft skills – комунікативних навичок, навичок аналізу, критичного мислення та творчого потенціалу, які є важливими для майбутніх ІТ спеціалістів.

Список використаних джерел:

1. Бужиков Р. П. Педагогічні умови застосування інноваційно-комунікаційних технологій у процесі навчання іноземних мов студентів вищих економічних навчальних закладів : дис. ... канд. пед. наук : 13.00.04 / Ін-т вищ. освіти АПН України. К., 2006. 257 с.
2. Ільченко О. А., Яценко Е. О. Елементи медіаграмотності на заняттях з англійської мови. *Педагогіка формування творчої особистості у вищій і загальноосвітній школах* : зб. наук. пр. Запоріжжя. КПУ, 2021. Вип. 76. Т. 1. С. 124–128.
3. Концепція впровадження медіаосвіти в Україні. URL: https://ms.detector.media/mediaprosvita/mediaosvita/kontseptsiya_vprovadzhennya_mediaosviti_v_ukraini_nova_redaktsiya/
4. Онкович Г. В. Медіаосвітні технології у навчанні іноземних мов. *Викладання мов у вищих навчальних закладах освіти на сучасному етапі. Міжпредметні зв'язки* : тези XII Міжнар. наук.-практ. конф., Харків, 5–6 черв. 2008 р., Харків. нац. ун-т ім. В. Н. Каразіна, Центр міжнар. освіти. Харків, 2008. С. 193–195.
5. Сахневич І. А. Педагогічні умови застосування блогодидактики в процесі вивчення англійської мови професійного спрямування формування медіа культури студентів ВТНЗ. *Гуманітарний вісник ДВНЗ «Переяслав-Хмельницький державний педагогічний університет імені Г. С. Сковороди»*, 2017. Т. 6. № 37–1. С. 237–247.
6. Шейбе С, Рогоу Ф. Медіаграмотність: підручник для вчителів / перекл. з англ. Дьома С.; за загал. ред. Іванова В. Ф., Волошенюк О. В. К. : Центр Вільної Преси, Академія Української Преси, 2017. 319 с.
7. English for Media Literacy. URL: <https://www.coursera.org/learn/media>